

88
Kápis

o schůzi výboru jistovního
konané dne 11. prosince 1919 o 3 hod. odpo.

Přítomni členové dle listiny přítomných.

Lenože. protokol

Seznam přítomných
výboru jistobního 1919.

88.

Cís.	Datum	Jméno	Cís.	Datum	Jméno
1		Jodan	18		Hübel
2		A. Dělík	19		Buer
3		Dartov	20		
4		M. M. M.	21		
5		Hudec	22		
6		Darby	23		
7		Shovby	24		
8		H. Weyn	25		
9		J. Malý	26		
10			27		
11			28		
12			29		
13			30		
14			31		
15			32		
16			33		
17			34		

88

**Těsnopisecký zápis
o schůzi**

ústavního výboru posl. sněmovny

Rev. Nár. Shrom.

dne 11. prosince 1919

88
-1-
Schůze zahájena ve 3 hod. 25 min.
odpoledně.

Předseda:

Zahajují schůzi.

Jest zde číslo tisku 3218, kde jaký-
si Jan Verčovský upozorňuje, že biskup dr.
Bertrama užívá titulu šlechtického. Záleži-
lost ta přikázána dr. Hnídkovi.

T ě s n o p i s e c k ý z á p i s

Dále je zde číslo 1966: Odbor volné
myšl. schůzi složení školních rad. Přiká-
záno posl. dr. Bartoškovi.

ústavního výboru konané dne 11. prosince o 3 hod. odp.

Dále je zde číslo 1971: Petice o vo-
v budově sněmovní. 1963 petice, aby Hradec
Králové byl sídlem Župy.

Přikázáno poslanci dr. Hnídkovi.

Přikročím k projednání denního po-
řádku a prosím pana kolegu Buriana, aby předn-
nesl referát.

Zpravodaj posl. B u r i a n :

okresní příjmy
Pánové, já musím dnes referovati po-
někdy ~~amazingly~~ rozvláčněji. V poslední
schůzi bylo usneseno, aby bylo vyžádáno do-
brě zde. Předseda posl. dr. M e i s s n e r,
zemského, za vládu přítomen min. rada
erstva veřej-
ných prací. Já jsem u dr. B o b e k a. Nejpr-
ve budu referovat min. rada dr. H a r t m a n n .
ujímá zemský výbor na Moravě. Jeho stanovisko
je nepřispívá k úpravě platů cestářů, alespon
pokud se týče Moravy. Samozřejmě se vyjadřují
jedině o Moravě. Zemský výbor na Moravě zastá-
vá stanovisko, že by se otázky úpravy platů
cestářů vůbec neměla řešit zákonem, nýbrž
měla by se ponechat dosavadnímu smluvnímu
poměru. Odůvodňuje to velice svízelnou finanč.

...situaci silničních výborů na Moravě. Sil-
niční Jednání zahájeno ve 3 hod. 25 min.
odpoledne.

P ř e d s e d a : ...druhé jsou také bez těch financí, na
které ...
Zahajují schůzi.

... Jest zde číslo tisku 3218, kde jaký-
si Jan Verčovský upozorňuje, že bi skup dr.
Bertrama užívá titulu šlechtického. Záleži-
tost ta přikázána dru. Hnídkovi.

... Dále je zde číslo 1966: Odbor volné
myšlenky ohledně složení školních rad. Příká-
záno posl. dru. Bartoškovi.

... Dále je zde číslo 1971: Petice o vo-
lebním řádu a čís. 1963 petice, aby Hradec
Králové byl sídlem župy.

... Přikázáno poslanci dru. Hnídkovi.
... Přikročímě k projednání denního po-
řádku a prosím pana kolegu Buriana, aby přede-
nesl referát.

Zpravodaj posl. B u r i a n :

okresní příjinci
Pánové, já musím dnes referovati po-
někud ~~amznkažtmíshx~~ rozvláčněji. V poslední
schůzi bylo usneseno, aby bylo vyžádáno do-
bré zdání zemské správní komise v Čechách,
zemského výboru na Moravě a ministerstva veřej-
ných prací. Já jsem to obstaral osobně. Nejpr-
ve budu referovati o tom, jaké stanovisko za-
ujímá zemský výbor na Moravě. Jeho stanovisko
je nepříznivé k úpravě platů cestářů, alespon
pokud se týče Moravy. Samozřejmě se vyjadřují
jedině o Moravě. Zemský výbor na Moravě zastá-
vá stanovisko, že by se otázky úpravy platů
cestářů vůbec neměla řešiti zákonem, nýbrž
měla by se ponechat dosavadnímu smluvnímu
poměru. Odůvodňuje to velice svízelnou finanč.

ní situací silničních výborů na Moravě. Silniční výbory na Moravě jsou prý bez zvláštních peněžních prostředků, za prvé bez příjmů a za druhé jsou také bez těch financí, na které snad ^{jinak} ~~měly~~ mohly vždy spoléhat. Hovosti jsou malé a jsou ve vídeňské spořitelně, anebo jsou uloženy v rakouské válečné půjčce. Následkem toho nemají silniční výbory moravské docela žádných příjmů, a proto se zemský výbor moravský obává, že, kdyby byla učiněna úprava platů cestářů, taková, jak jsem ji navrhoval já, anebo jak zde bylo o ni hovořeno na základě sprostředkovacího návrhu pana kolegy. dra. Weyra, že by to znamenalo přivodění naprosto finančního rozvratu a úplné finanční zkázy silničních výborů moravských.

Na Moravě je asi 3000 až 4500 cestářů, jejichž poměry jsou prabídné. Jedině v Mor. Ostravě mají 100 K a nějaké přídavky k tomu měsíčně, všude jinde však mají platy neobyčejně malé, činící 30 K a také méně než 30 K měsíčně. Kdyby ta úprava, jak my ji zde plánujeme, stala se skutkem, činilo by to na Moravě 18 milionů korun pro cestáře. Tohoto obnosu a veškerých těch věcí se na Moravě zemský výbor obává, a proto je toho názoru, aby se tu zákonitě pro Moravu vůbec nic nečinilo.

Stanovisko zemského výboru v Čechách je k otázce úpravy omotných poměrů cestářů příznivé. Zemský výbor již 5.VII.t.r. učinil rozhodnutí o jistém přípisu, který mu byl zaslán ministerstvem vnitra a kde se měl vy-

jádríti o hmotné úpravě cestařů; v rozhodnutí
tom pravil, že uznává úpravu hmotných poměrů
obecních a okresních zřízenců, jak ji zamýšlí
provéstí návrh zákona, za zcela přiměřencu a
dnešním poměrům odpovídající. On zaujal přízni-
vé stanovisko již k těm návrhům, ale my to,
co v těch návrzích je obsaženo, jsme značně
redukovali. Proti tomu, co asi zde bylo zamýšl-
no ať již ve formě maximální nebo minimální,
jak si to představuje pan kolega Malýpetr,
není zemský výbor v Čechách nikterak. Pokud
se týče ministerstva veřejných prací, tam jsem
konferoval velice dlouho a stanovisko mini-
stra veřejných prací pana Hampla i pánů refe-
rentů je to, že by nebylo žádných námitek pro-
ti úpravě hmotných poměrů cestařů, když by na-
še úprava, jak my bychom ji zde udělali, neby-
la nijak lepší než to, co dosud mají státní
cestaři. To ovšem, co mají, navrhujeme ny-
ní. Státní cestaři měli dosud poměry dosti
špatné, ale důsledkem úpravy hmotných poměrů
státních zaměstnanců bylo vydáno nařízení pro
státní cestaře, kteréžto nařízení je toho rázu
že rozhodně by státní cestaři byli ve výhodě
proti cestařům okresním. My navrhujeme 100 K
event. více než 100 K začátečního platu pro
cestaře okresní. Státní cestaři mají nejméně
155 K začátečního platu na základě toho naří-
zení, druhá kategorie je 160 K a třetí kate-
gorie 165 K měsíčně. Mají ten postup, jak my
ho navrhujeme. My navrhujeme postup 12.5 %
v trienálkách. Také jejich nařízení mluví o

postupu v trienálkách, ale jen o 10 %. Když

uvážíme, že my máme větší základ, zajisté vždycky státní cestáři budou ve výhodě. Jsou dále ve výhodě také dalším příspěvkem, který my máme daleko větší. Příspěvek pro státní cestáře činí 35 %, to je to, čemu my říkáme příbytečné. To je příspěvek, který je počítán k základnímu služnému a k těm trienálkám. My poskytujeme příbytečného jenom 20 %. Konečně drahotní přídavky jsou pro státní cestáře daleko vyšší, než jak my je navrhujeme. My navrhujeme 50 % k celkovému služnému. To by mohlo činiti u cestáře nejvýše 1200 korun, když by se docílilo toho, že by měl 2.400 korun. Podle mého návrhu by to dělalo více. Tam má cestář nejméně: Svobodný 900 K, příspěvku, ženatý bezdětný 1100 korun, s jedním dítětem 1400 K a s dvěma dětmi 1700 korun, se sedmi dětmi 2700 K drahotního přídavku. To je rozhodně daleko výhodnější.

Pokud se týče pensijních požitků státních cestářů, budou poměry upraveny, až bude udělán zákon pensijní pro veškeré zaměstnance státní. Tento zákon není dosud hotov. Pokud se však týče dosavadních ustanovení, stanoví se, jak my to máme, 40 % a pak pensijní požitek stoupá o 2 % u státního cestáře. Jenže oni tam mají určité ustanovení, že pense takového státního cestáře nesmí přesahovati takovou a takovou summu. V tom ohledu by byli cestáři státní v nevýhodě proti našemu návrhu, ale bylo mi

řečeno, že pensijní vdovské a sirotčí pojištění se upraví podle toho, jak bude udělán zákon o pensijním pojištění státních zaměstnanců, který přijde nyní k projednání v tomto Národním shromáždění a který bude příznivější, nežli co my navrhuje, poněvadž všechny tyto základy státních zaměstnanců jsou daleko příznivější, než nyní.

To je referát o dobrozdáních jednotlivých korporací, ze kterých jsem měl přinést zprávu.

Moje stanovisko k tomu je toto: Uznávám, že námitky, jaké jsou pronášeny se strany zemského výboru moravského, mají velmi mnoho oprávněnosti, pokud se týče finančních poměrů silničních výborů, ale myslím, že finanční poměry cestářů jsou daleko zbledovanější a zkrachovanější, nežli finanční poměry silničních výborů nebo výborů okresních.

Poukazuje-li se na to, že ti cestáři mají jisté výhody na okresních silnicích z té trávy, pravím, že toho tak mnoho není; a pak nevím, proč by se jim mělo závidět, když by z toho měli nějakou stovku vedlejšího příjmu. Poukazuje-li se pak na to, že takový cestář koná takovou práci jako práci vedlejší a že on není na té silnici plně zaměstnán, jestliže se říká, že ten příjem z té silnice je jeho vedlejším výdělkem, pak pravím, že především my stanovíme - a bude to potom žádáno - že ten cestář musí pracovat na silnici plných 8 hodin

cestářům dvojí stupnici, poněvadž je vždycky možno těm silničním výborům z vlastní vůle od-

I když připustíme, že snad to nebude cestář plně dodržovat, že si odskočí, když se mu to dá dělati, a když připustíme, že snad v zimě nemůže na té silnici pracovat, myslím, že ta situace takových cestářů není nikterak skvělá. Myslím, že vedlejší výdělek 200 až 300 K není dnes prazvláštní obnos. Dříve, když takový cestář měl 35 K vedlejšího výdělku, měl asi tolik jako dnes, když má vedlejšího výdělku 200 nebo 300 K, tedy těch 35 K před válkou rovná se nyníšším 200 a 300 korunám.

Já bych se za všech okolností přimlouval za to, abychom přece jen cestářům jejich poměry upravili a nenechali je napospas náhodě a nějakým smluvním poměrům. Já bych byl se svého stanoviska pro to, abychom jim přiznali 1400 K ročně. Jejich organizace mně poslala rozhořčený přípis, kde žádá, že trvá na 1400 až 1600 korunách. Chtějí tyto dvě stupnice a za žádnou cenu nechtějí přiznati nic jiného. Já bych se neodvážil jíti tak vysoko, jak to organizace žádá, a je moje postavení v tomto chledu dáno tím, že je zde na jedné straně naléháno, aby to nebylo tak příznivé a na druhé straně je opět naléháno, aby to bylo příznivé. Já jsem pro jakousi střední linii v tomto chledu a přimlouval bych se za to, abychom jim přiznali 1400 K. Pan kolega Malý-petr bude zajiště hájiti svůj návrh a své stanovisko, takže nemusím hovořiti dlouho a také nejsem pro to, abychom přiznávali cestářům dvojí stupnici, poněvadž je vždycky možno těm silničním výborům z vlastní vůle od-

stupňovati jejich plat a není to nutno v zákoně zvláště a přesně vymezovati. Prosím však, aby ústavní výbor učinil konečné rozhodnutí, aby se rozhodl pro jeden nebo druhý návrh, neb aby přijal ^{ten} návrh sprostředkující, aby nějaké rozhodnutí se stalo, abychom hlasovali, a pro co bude většina, to aby se stalo zákonem, abychom tu věc skončili. Pokud se týče formální stránky, představoval bych si věc tak: Poněvadž jmmmmmm jsem v Brně neměl tušení, co se zde stalo, a poněvadž nyní jsem se shodl s panem kolegou drem. Brabcem a Malýpetrem, že bychom učinili zde zásadní rozhodnutí a pak bychom tyto paragrafy vypracovali ještě s panem kolegou drem. Brabcem, je nutno změnití textování; já si to ^{připravil} představil, ale více pro subkomitét, než pro nás; mohli bychom zítra přikročití k textovnému vyřízení. Podle mého názoru jde o 3 paragrafy, jestli pan dr. Brabec to tak učinil, jak já si to představuji. Všechno ostatní by bylo převzato ze zákona o obecních zřízeních.

Pokud se týče ostatních práv cestářů, mají mítí všecken postup a pensijní pojištění takový, jako zřízenci obecní a jako zřízenci okresní.

Poslanec M a l ý p e t r : by, že již v tom zákonu urči-

Já v subkomitétu navrhoval, aby platy cestářů byly stanoveny ve třech kategoriích a aby byly ^{po 200 K ročně} odstupňovány. K tomu mne vedly jednak důvody praktické, jednak důvody spravedlnosti v porovnání k ostatním obecním zřízencům

...ale není to možno u takového povolání
a v porovnání k jednotlivým zřízencům této ka-
tegorie.

Praktické důvody jsou tyto: ~~Na~~ celé
řadě okresů v Čechách, na Moravě toho neznám, —
jsou různé platové sazby. Podle toho, jak která
silnice vyžaduje práce, a zároveň jsou podle
toho různé vedlejší příjmy. Jsou rozdíly 10 až
15 K měsíčně v té dosavadní platové sazbě. Na
takové silnici, která poskytovala dosti vedlej-
šího příjmu, a zpravidla také vyžaduje méně prá-
ce, bylo možno tomu okresnímu výboru dostati
vždycky dost uchazečů, uprázdnilo-li se některé
místo. Ale při stejné odměně na frekventované
silnici, kde vedlejší příjmy byly nepatrné,
nemohly dostati okresní výbory cestáře.

Důvody spravedlnosti pak jsou tyto:
Mezi jednotlivými zaměstnanci téže skupiny ce-
stářů jsou takoví, kde opravdu to bylo snad
takové favorisování těch, kteří vykonávají
poměrně menší práci a mají při tom dosti velké
vedlejší příjmy, nebylo by to správné, kdyby
měli úplně stejnou mzdu, tedy stejný plat s tě-
mi ostatními, kteří mají hodně práce a žádné
vedlejší příjmy.

Pokud se týče důvodů ohledně zaměstnan-
ců obecních, jsou ty, že již v tom zákonu urči-
té požitky kompensujeme tím, že zaměstnavatel
v tomto případě obec, ustanovuje to peněžní re-
lutum, které by odpovídalo těm požadavkům. To
je možno při obecních zřízencích, kde se jedná
o odhadnutelné požitky, jako byt, palivo, svět-

úředních silničních výborů moravských.

10 atd., ale není to možno u takového povolání, kde tyto mimořádné požitky naturální resultují mnohdy z velmi značného množství krmiva, které cestář získává na silnicích a které mu poskytuje možnost držeti si na příklad dvě krávy. Byl by to dost značná nesrovnalost.

To mne vedlo k tomu, aby~~ch~~ navrhl ty tři stupnice. Původně jsem myslel stupnice 1000, 1200 a 1400 K, ale nic bych nenamítal proti tomu, kdyby se stanovilo 1200, 1400 a 1600 K. Uznávám plně, že na příklad v takovém okrese, v kterém já jsem, v okrese slánském, blíž velkého střediska, kde je frekvence velká a kde nejsou vedlejší požitky, těch 20 % přídavku na byt se úplně spotřebuje, kdežto jinde bude těchto 20 % znamenati větší příjem, poněvadž ten cestář těchto 20 % na činži nespotřebuje.

Dále bych myslel, aby bylo okresním zastupitelstvím resp., dokud silniční výbory trvají, těmto ponecháno na vůli, aby usnesením zařadily jednotlivé trati silniční do těch platových stupnic.

Posl. dr. W e y r :

Já mám jisté obavy ohledně moravského zemského výboru, když se staví tak příkře proti tomu. Je to docela jiný organismus silniční výbor, než okresní výbor zde v Čechách. Zde by bylo jedno východisko, které by dočasně poškozovalo moravské cestáře, že bychom snad mohli ten zákon akoncovati bez těch okresních cestářů moravských, jako jsem to učinil při úředních silničních výborů moravských,

Posl. dr. H n í d e k :

Pamatovali jste také na cestaře,
jichž práce na silnici není hlavním zaměstná-
ním?

Posl. B u r i a n :

Ta má být jejich výhradním zaměst-
náním.

Posl. dr. H n í d e k :

U některých cestářů je to opravdu
vedlejší zaměstnáním. Jsem to někdy velcí
chalupníci, kteří mají vedlejší zaměstnání na
silnici, poněvadž ta práce silniční nevyžaduje
čas celého dne.

Poslanec M a l y p e t r :

Ti by nespádali do toho pojmu cestá-
ře.

Posl. B u r i a n :

K tomu stanovisku, které zaujal pan
kolega Malypetr bych na konec konců se, pokud se
týče těchto tří stupnic, také ~~mně~~ přizpůsobil,
poněvadž na tom nezáleží, nýbrž záleží na tom
minimu, aby toto nebylo nižší nežli 1200 K.
Rovněž bych konečně také nebyl proti tomu, aby
se rozhodování ponechalo těm korporacím. Musím
ovšem poukázat k tomu, že organizaci těch zří-
zenů, cestářů se tento systém nikterak nelíbí.
Říkají, že je možno vykonávat různé protekční
hospodářství vůči tomu neb onomu cestáři.

Poslanec M a l y p e t r :

Praxe proti jednotlivým osobám není
dobře možná, a když bude v zákoně, že musí

zařadit silniční trati ten sbor do určité kategorie, je to úplně vyloučeno. Na té trati je náhodou osoba, již 30 roků; zemře a přijde tam osoba jiná. To jest systemisování určitého místa s určitým platem, a když se bude vypisovati to místo, vypíše se ta trať, s jejíž obsluhou jsou spojeny takové a takové požitky. To umožní v praxi, aby silniční, nebo okresní výbory mohly dostati cestáře také na trati frekventovanější a žádných vedlejších příjmů neposkytujících. Když to navrhnete jednotně, nikdo se tam hlásiti nebude.

Min. rada dr. B o b e k :

Já bych se přimlouval za diferencování tratí. Ze svých vlastních zkušeností vím, že mezi 54 cestáři, kteří byli na mladoboleslavském okrese, zůstávali tři v Mladé Boleslavi. Ti se nemohou tou svojí prací a drahotou životních podmínek srovnati s cestáři, kteří bydlí půldruhé hodiny dále od města, na venkově. Již ta silnice sama, když je blízko velkého města, trpí velkou frekvencí, tak, že ten člověk se na té silnici sedře, kdežto na periferii projde cestář silnicí, když je válená, a nemusí na ni dělat naprosto nic. Je spravedливо, aby ten člověk blíže velkého města měl více, nežli ten, který bydlí na periferii průmyslového města.

Poslanec B u r i a n :

Já bych si dovolil ještě jednu poznámku. Proti těmto třem stupnicím zhola ničeho nemám, v tom ohledu není žádného odporu u mne.

Mne se jednalo jen o to minimum.

P ř e d s e d a :

Je zde návrh pana kol. dra. Weyra, abychom vyloučili z jednání svého hmotné poměry cestářů moravských.

Posl. dr. W e y r :

Já jsem to tak nemyslel. Já jsem nečinil žádného návrhu, nýbrž dával jsem to jenom v úvahu.

P ř e d s e d a :

Není tedy rozporu mezi Vámi a panem referentem?

Posl. dr. W e y r :

Ne.

P ř e d s e d a :

Je zde tedy jediný návrh pana kol. Malypetra, ku kterému se přizpůsobil pan zpravodaj, aby byly tři stupnice platové: 1200, 1400 a 1600 K a aby dotyčný sbor, buď okresní správní komise, nebo silniční výbory, ustanovily určité ~~mnat~~ kategorie silnic a zařadily je do těchto stupnic platových vždycky předem.

Kdo souhlasí s tímto návrhem?

Návrh je přijat jednohlasně.

Pan zpravodaj žádá, aby se konala příští schůze zítra a do té doby vypracuje se zákon o úpravě hmotných poměrů okresních zřízenců a cestářů. Schůze mohla by se konati zítra v 11 hod. dopoledne.

Kdo souhlasí s tímto návrhem?

Návrh je přijat jednohlasně a tím je dnešní jednání skončeno.

/Konec schůze ve 4 hod. 7 min. odp./